

AUDITA ZIŅOJUMA KOPSAVILKUMS

Ogrē

2014.gada 18.augustā

Audita Nr. 5-7.3-2/2014

Par iepirkumu veikšanu Ogres novada pašvaldības administrācijā

Audita apjoms

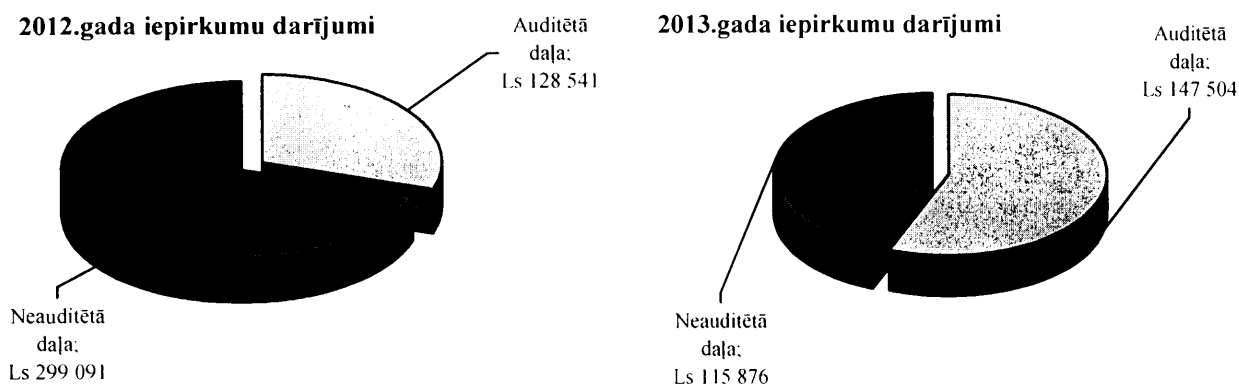
1. Audits ir veikts par publisko iepirkumu organizēšanu un veikšanu Ogres novada pašvaldības administrācijā laika posmā no 2012.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim.
2. Atsevišķos gadījumos, saistībā ar interešu konflikta risku valsts amatpersonu darbībā, darījumi ir pārbaudīti līdz 2014.gada 26.maijam.
3. Audits tika plānots un veikts tā, lai iegūtu pietiekamu pārlicību par to, ka auditējamā laika posmā Pašvaldības administrācija iepirkumus ir organizējusi un veikusi atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
4. Auditā tika pārbaudīta un izvērtēta:
 - 4.1. iepirkumu plānošana;
 - 4.2. iepirkumu organizēšana;
 - 4.3. iepirkumu veikšana un iepirkumu procedūru piemērošana šādos iepirkumu veidos:
 - ēdināšanas un restorānu pakalpojumu saņemšanā;
 - ziedu un floristikas materiālu iegādē;
 - ceļojumu un tūrisma firmu pakalpojumu saņemšanā;
 - dāvanu un prezentācijas materiālu iegādē;
 - medikamentu iegādē;
 - mākslinieku sniegto pakalpojumu iegādē;
 - degvielas iegādē;
 - reklāmas aģentūru un iespiešanas pakalpojumu saņemšanā;
 - 4.4. iepirkumu līgumu slēgšana un līgumu izpildes kontrole;
 - 4.5. iepirkumu darījumu uzskaitē grāmatvedībā.
5. Auditā tika ietvertas pārbaudes Pašvaldības administrācijas:
 - 5.1. centralizētajā grāmatvedībā;
 - 5.2. iepirkumu nodaļā;
 - 5.3. pie Pašvaldības administrācijas speciālistiem, un personāla, saistībā ar iepirkumu līgumu slēgšanu, līgumu izpildes kontroli un iepirkto materiālo vērtību vai pakalpojumu uzskaiti un norakstīšanu.
 - 5.4. atsevišķos gadījumos, darījumi saistībā ar interešu konflikta risku valsts amatpersonu darbībā, tika pārbaudīti darījumi arī pašvaldības administrācijas padotības iestādēs – Ogres Vēstures un mākslas muzejā, Ogres novada sporta centrā un pašvaldības aģentūrās.

6. Audita apjomā tika iekļauti un izskatīti:

- 6.1. Ogres novada pašvaldības domes lēmumi un rīkojumi saistībā ar iepirkumu procesa organizēšanu un veikšanu, kā arī to izpildījuma uzraudzību un kontroli;
- 6.2. izveidoto iepirkumu komisiju nolikumi, kā arī iepirkumu procesā iesaistīto darbinieku amatu apraksti;
- 6.3. spēkā esošie un noslēgtie līgumi par preču un pakalpojumu piegādi, kā arī atsevišķu būvdarbu veikšanu administrācijas vajadzībām;
- 6.4. visi līgumu izpildes rezultātā, kā arī vispār saņemtie darījumu apliecinājošie dokumenti (preču pavadzīmes un rēķini) par preču un pakalpojumu piegādi, uz kuru pamata ir veikti ieraksti grāmatvedības uzskaites reģistros;
- 6.5. visi darījumus apliecinājošie dokumenti par preču un pakalpojumu saņemšanu un attaisnojuma dokumenti par izlietojumu (kopskaitā par 593 darījumiem) uz kuru pamata ir veikti ieraksti grāmatvedības uzskaites reģistros, t.i.:

- 2012.gadā – 289 darījumi ar 58 darījumu partneriem Ls 128 540,54 apjomā, kas veido 30% no kopējā Pašvaldības administrācijas darījumu apjoma (Ls 427 632);
- 2013.gadā – 304 darījumi ar 57 darījumu partneriem Ls 147 503,99 apjomā, kas veido 56% no kopējā Pašvaldības administrācijas darījumu apjoma (Ls 263 380).

7. Auditā pārbaudīto darījumu apjoms un īpatsvars kopējos Pašvaldības administrācijas iepirkumos (darījumu apjomā) ir pārskatāmi redzams 1.attēlā.

1.attēls. Auditā pārbaudīto iepirkumu darījumu īpatsvars kopējā Pašvaldības administrācijas darījumu apjomā par 2012. – 2013.gadu

8. Darījumu pārbaūžu veikšanai nepieciešamā informācija tika iegūta no Ogres novada pašvaldības centralizētās grāmatvedības vienotās Finanšu un resursu vadības sistēmas „Horizon” datu bāzes.
9. Darījumu detalizētās pārbaudes ir īstenotas, veicot atsevišķos grāmatvedības uzskaites kontos uzkrāto datu atlasīšanu un izvērtēšanu, iepirkumu procesā iesaistīto personu veiktās darbības samērojot ar vispārējiem pašvaldības (kā publiskas personas) darbību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem, kā arī iepirkumu jomu reglamentējošiem ārējiem un pašvaldības iekšējiem normatīvajiem aktiem.
10. Veikto darījumu izvērtēšanā tika ņemti vērā Pašvaldības administrācijas atbildīgo darbinieku sniegtie skaidrojumi, kā arī audita laikā papildus iesniegtie (vai uzrādītie) dokumenti.

Kopsavilkums par auditā konstatēto

11. Auditējamā laika posmā Pašvaldības administrācija nav veikusi pietiekamas iepirkumu plānošanas darbības – tādas, kas nodrošinātu normatīvajiem aktiem atbilstošu iepirkumu procedūru piemērošanu un līgumu par pašvaldības darbības nodrošināšanai nepieciešamo preču un pakalpojumu saņemšanu noslēgšanu, kas rezultātā ir novedis pie tā, ka:

- 11.1. par darījumiem (iepirkumiem) ar 17 darījumu partneriem Ls 276 594 (EUR 393 558)* apjomā nav veiktas likumā¹ noteiktas iepirkumu procedūras, līdz ar to šie darījumi var tikt vērtēti – kā nepamatoti un tajos izlietotie līdzekļi – kā izšķērdēti;

* Summa latos ir pārrēķināta uz eiro pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa – 0,702804 eiro par vienu latu.

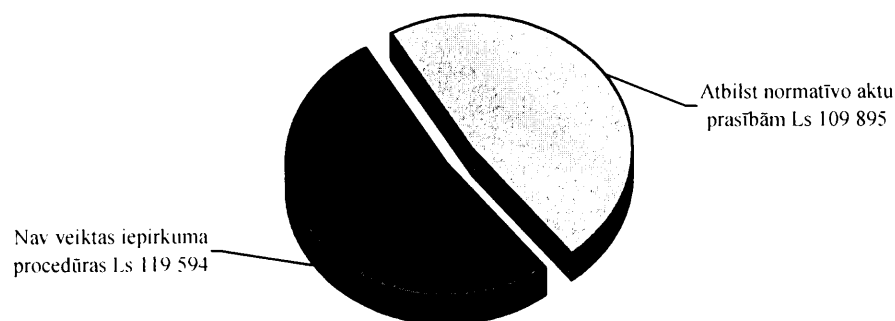
- 11.2. pretēji likumā² noteiktajam, ka nav atļauts sadalīt daļās paredzamās piegādes vai pakalpojumus, lai izvairītos no attiecīgās iepirkuma procedūras piemērošanas, pastāv risks, ka iepirkumi vairākās jomās ir sadalīti pa daļām – veicot darījumus ar vairākiem (līdz pat 16) piegādātājiem vienā iepirkumu veidā.

12. Arī iepirkumu organizēšana pašvaldībā nav notikusi atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jo:

- 12.1. pretēji likumā³ noteiktajam, ka atsevišķu pašvaldības funkciju pildīšanai (tas nozīmē – arī iepirkumu organizēšanai) pašvaldības domei no domes deputātiem un attiecīgās pašvaldības iedzīvotājiem bija jāizveido iepirkumu komisija, šāda komisija, līdz pat 2014.gada 20.februārim, ar domes lēmumu nebija ne izveidota, ne iekļauta domes nolikumā. Iepirkumu komisijas izveidošanas tiesības dome nebija deleģējusi arī kādai citai personai (piemēram, domes priekšsēdētājam);

- 12.2. turklāt, pretēji likumā⁴ noteiktajam, ka tikai pašvaldības dome var ievēlēt (iecelt) pašvaldības pārstāvjus un locekļus pašvaldības komisijās, līdz 2014.gada 20.februārim iepirkumu komisija bija izveidota, un tās sastāvs apstiprināts ar domes priekšsēdētāja (vienpersonisku) rīkojumu, kas norāda uz risku, ka šāda domes priekšsēdētāja rīcība var tikt vērtēta, kā valsts amatpersonas pilnvaru pārsniegšana.

13. Pašvaldības administrācijas darījumu (ar nepamatota līdzekļu izlietojuma risku) īpatsvars kopējā 2012. – 2013.gada darījumu apjomā (neskaitot degvielas iegādes izdevumus), ir pārskatāmi redzams iepirkumu kvalitātes grafiskajā attēlā (skat. 2.attēlu), kur darījumu, par kuriem nav veiktas iepirkumu procedūras, apjoms (naudas izteiksmē) veido 52% no auditētajiem Pašvaldības administrācijas izdevumiem.

2.attēls: Riskanto darījumu (neveikto iepirkumu procedūru) īpatsvars Pašvaldības administrācijas veiktajos darījumos 2012. -2013.gadā

¹ Publisko iepirkumu likuma (redakcija, kas bija spēkā līdz 31.12.2013.) 8.¹pants.

² Publisko iepirkumu likuma (redakcija, kas bija spēkā līdz 31.12.2013.) 9.panta ceturtā daļa.

³ Likuma „Par pašvaldībām” 21.panta pirmās daļas 24) punkts.

⁴ Likuma „Par pašvaldībām” 61.panta pirmā daļa.

14. Pārbaudot un izvērtējot Pašvaldības administrācijas veiktos darījumus (iepirkumus) pa iepirkumu veidiem – ēdināšanas pakalpojumu saņemšanu, ziedu un floristikas materiālu iegādi, ceļojumu un ārzemju komandējumu organizēšanu, medikamentu iegādi, dāvanu un prezentācijas materiālu iegādi, degvielas iegādi, reklāmas un mākslinieku pakalpojumu izmantošanu, visās jomās ir konstatēti normatīvo aktu neievērošanas gadījumi, tā piemēram:
- 14.1. **Ēdināšanas un restorānu pakalpojumu saņemšanā** – Pašvaldības administrācija pretēji likumā noteiktajam, nav rīkojusi likumā noteiktās iepirkumu procedūras veicot darījumus 2012.gadā – ar četriem darījumu partneriem Ls 22 483,26 apjomā (ieskaitot PVN), bet 2013.gadā – ar pieciem darījumu partneriem Ls 34 897,40 apjomā (ieskaitot PVN), kas norāda uz risku, ka šo pakalpojumu saņemšana nav notikusi ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu, un šo darījumu apmaksai izlietotie līdzekļi Ls 57 381 (EUR 81 645)* var tikt vērtēti – kā nepamatoti un līdz ar to izšķērdēti.
- 14.2. **Ziedu un floristikas materiālu iegādē** – Pašvaldības administrācija nav rīkojusi likumā noteiktās iepirkumu procedūras, veicot darījumus ar diviem darījumu partneriem – 2012.gadā Ls 17 331,81 apjomā, ieskaitot PVN (t.i., SIA „Ortija Ls 9 776,67 un SIA „Ziedu salons Efeja” Ls 7 555,14) un 2013.gadā Ls 16 372,53 apjomā, ieskaitot PVN (t.i., SIA „Ortija Ls 8 423,65 un SIA „Ziedu salons Efeja” Ls 7 048,88), kas norāda uz risku, ka šo pakalpojumu saņemšana nav notikusi ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu un šo darījumu apmaksai izlietotie līdzekļi Ls 33 704 (EUR 47 957)* var tikt vērtēti – kā nepamatoti un līdz ar to izšķērdēti.
- 14.3. **Ceļojumu un ārzemju komandējumu organizēšanā** – Pašvaldības administrācija nav rīkojusi likumā noteiktās iepirkumu procedūras, veicot divus darījumus ar IK „Ar Viktoru” Ls 3859,00 apmērā (ieskaitot PVN), kas norāda uz risku, ka šo pakalpojumu saņemšana nav notikusi ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu, un šo darījumu apmaksai izlietotie līdzekļi Ls 3859 (EUR 5491)* var tikt vērtēti – kā nepamatoti un līdz ar to izšķērdēti.
- 14.4. **Mākslinieku sniegto pakalpojumu saņemšanā** – Pašvaldības administrācija nav rīkojusi likumā noteiktās iepirkumu procedūras, 2012.gadā veicot vienu darījumu ar biedrību „A-projekti” Ls 5200 apjomā, savukārt 2013.gadā, veicot deviņus darījumus ar SIA „Wait” Ls 6 092,35 apmērā (ieskaitot PVN) un piecus darījumus ar SIA „Bang” Ls 6 000 apmērā (ieskaitot PVN), kas norāda uz risku, ka šo darījumu apmaksai izlietotie līdzekļi Ls 17 292 (EUR 24 604)* apmērā var tikt vērtēti – kā nepamatoti un līdz ar to izšķērdēti.
- 14.5. **Degvielas iegādē** – Pašvaldības administrācijas rīcība, pretēji likumā⁵ noteiktajam, ka katru gadu degvielas iegādei administrācijas un tās padotības iestāžu vajadzībām bija jāpiemēro publisko iepirkumu likuma procedūra, vairāk kā desmit gadus neveicot nekādu iepirkumu procedūru, bet turpinot saņemt degvielu no SIA „Neste Latvija”, norāda uz risku, ka degvielas iegāde Ls 157 000 (EUR 223 391)* apjomā nav notikusi ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu.
- 14.6. **Reklāmas aģentūru un iespiešanas pakalpojumu saņemšanā** – Pašvaldības administrācija nav rīkojusi likumā noteiktās iepirkumu procedūras 2013.gadā, veicot Laikraksta „Ogrēnietis” iespiešanas pakalpojumu saņemšanu no SIA „InPrint” Ls 6081 apmērā (bez PVN), kas norāda uz risku, ka iespieddarbu pakalpojuma saņemšana nav notikusi ar mazāko finanšu līdzekļu izlietojumu un līdz ar to, darījumu apmaksai izlietotie līdzekļi Ls 7358 (EUR 10 470)* var tikt vērtēti – kā nepamatoti, t.i., izšķērdēti.

* Summa latos ir pārrēķināta uz eiro pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa – 0,702804 eiro par vienu latu.

⁵ Publisko iepirkumu likuma (redakcija, kas bija spēkā līdz 31.12.2013.) 67.panta (3) punkts un 8.pants.

15. Tā kā par vairākiem Ēdināšanas un restorāna pakalpojumu saņemšanas, ziedu un floristikas materiālu iegādes, ceļojumu un ārzemju komandējumu, dāvanu un prezentācijas materiālu iegādes, medikamentu iegādes, mākslinieku sniegto pakalpojumu, degvielas iegādes, kā arī reklāmas aģentūru un iespēšanas pakalpojumu saņemšanas darījumiem nav sniegts darījuma partnera izvēlēs pamatojums (pēc 01.11.2012. nav sagatavoti dienesta ziņojumi), tad pastāv risks, ka veiktie iepirkumi par minēto pakalpojumu saņemšanu no dažādiem (vairākiem) darījumu partneriem viena gada laikā, kur šo darījumu kopējā summa ir lielāka par Ls 3 000 (bez PVN), var tikt vērtēti – kā iepirkumu sadalīšana, lai izvairītos no attiecīgās iepirkuma procedūras piemērošanas.
16. Vairākos gadījumos pretendenta izvēles pamatojums (pēc 01.11.2012. dienesta ziņojumi) ir sagatavoti formāli un nesniedz argumentētu pamatojumu pretendenta izvēlei. Piemēram, auditā nebija iespējams iegūt pārlicēcību, kā Pašvaldības administrācija iepērkot produktus (kafiju, tēju, dzeramo ūdeni, cukuru, medu u.c.) no SIA „Brīvnieki M” ir izvērtējusi piedāvājumu – atzīstot to par visizdevīgāko, jo SIA „Brīvnieki M” nav pārtikas preču vairumtirgotājs un rēķinos norādītajā izsniegšanas adresē („Brīvnieki”, Ogresgala pag. Ogres novads) atrodas tikai kafejnīca.
17. Auditā ir konstatēts, ka medikamentu iegāde un izlietojums Pašvaldības administrācijā netiek reglamentēti, kas noved pie nekontrolētas medikamentu iegādes. Savukārt, formāli sagatavotie medikamentu izlietojumu apliecināšie (attaisnojuma) dokumenti, nesniedz pārlicēcību par šo līdzekļu pamatotu izlietojumu.
18. Auditā tika konstatēti arī vairāki gadījumi, kur veicot darījumus ar Pašvaldības administrāciju un pašvaldības iestādēm nav ievēroti likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteiktie komercdarbības ierobežojumi⁶. Tā, piemēram:
 - 18.1. laikā no 2013.gada 13.jūnija, kad Ogres novada domes deputāts, kuram pieder SIA „Malevs” kapitāla daļas, ir stājies amatā, līdz audita ziņojuma sagatavošanai (26.05.2014.), Ogres novada pašvaldība ar SIA „Malevs” ir veikusi kopskaitā 52 darījumus 9875 EUR apjomā, tai skaitā 18 darījumus kopsummā par 5039 EUR (skat. 1.pielikumu) ir veikusi Pašvaldības administrācija, bet 34 darījumus kopsummā par 4 835 EUR (skat. 2.pielikumu) ir veikušas pašvaldības iestādes un aģentūras.
 - 18.2. veicot visu Ogres novada domes deputātu (valsts amatpersonu) interešu konflikta risku pārbaudi, ir konstatēts, ka Pašvaldības administrācija un tās iestādes, laikā no 2013.gada 13.jūnija, kad Ogres novada domes deputāti ir stājušies amatā, līdz audita ziņojuma sagatavošanai (26.05.2014.) ir veikuši darījumus ar vēl četrām kapitālsabiedrībām – SIA „Ogres prestižs” (EUR 4882 apjomā), SIA „Kārļi” (EUR 6855 apjomā), SIA „Lafipa” (EUR 473 apjomā) un SIA „Comvill” (EUR 668 apjomā), saņemot pasūtījumus un piegādes EUR apjomā, kur pasūtījumi nav piešķirti atklāta konkursa rezultātā. Šādi nav ievēroti valsts amatpersonām likumā noteiktie komercdarbības ierobežojumi.
19. Lai gan ar pašvaldības iekšējiem noteikumiem ir ieviestas (noteiktas) iepirkumu līgumu izpildes kontroles procedūras⁷, auditā ir konstatēts, ka tās nedarbojas. Iespējams, iedibinātās kontroles ir nepilnīgas vai arī tiek pildītas formāli, kas noved pie nekontrolētas darījumu t.i., piegāžu un pasūtījumu veikšanas, iepirkumu jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasību neievērošanas, līdz ar to radot riskus nepamatotam pašvaldības līdzekļu izlietojumam.
20. Tā kā vairākas auditā atklātās neatbilstības un trūkumi iepirkumu plānošanā un organizēšanā tika atklāti arī izlases veidā pārbaudītajos Pašvaldības administrācijas padotībā esošo iestāžu iepirkumos, tad iekšējā audita ieskatā, ņemot vērā auditēto darījumu apjomu, šajā auditā

⁶ Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 10.pants.

⁷ Ogres novada domes priekšsēdētāja 2012. gada 29.oktobrī izdoto lēmējo noteikumu „Līgumu slēgšanas noteikumi Ogres novada pašvaldībā” 34 un 35.punkts.

ziņojumā izdarītos secinājumus var attiecināt uz visu iepirkumu jomu visā Ogres novada pašvaldībā – kā neatbilstības, iekšējās kontroles un sistēmas darbības trūkumus.

21. Auditā konstatēto trūkumu un neatbilstību novēršanai, kā arī iekšējās kontroles vides sakārtošanai ir sniegti kopskaitā pieci detalizēti ieteikumi, kuru ieviešana, atbilstoši Ogres novada pašvaldības domes priekšsēdētāja apstiprinātajam ieteikumu ieviešanas grafikam (skat. pielikumā) tiks uzraudzīta.
22. Ogres novada pašvaldības vadībai sniegtie ieteikumi paredz konkrētu darbību (procedūru) ieviešanu iepirkumu plānošanas, organizēšanas un vadības procesa uzlabošanai, tai skaitā iepirkumu centralizēšanu. Šo ieteikumu ieviešana, auditora ieskatā, prasa veikt radikālas izmaiņas gan Ogres novada pašvaldības administrācijas, gan pagastu pārvalžu struktūrā un resursos.
23. Iekšējā audita ieskatā, visi audita rezultātā sniegtie ieteikumi ir būtiski un nozīmīgi iepirkumu jomas (sistēmas) sakārtošanai. Neieviešot sniegtos ieteikumus, Ogres novada pašvaldības vadība nevarēs paļauties, ka turpmāk iepirkumu veikšana tiks plānota, organizēta un veikta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam un iepirkuma mērķis tiks sasniegts ar mazāko iespējamo pašvaldības līdzekļu izlietojumu.
24. Pilns audita ziņojums (uz 59 lapām) „Par iepirkumu veikšanu Ogres novada pašvaldības administrācijā” ir pieejams iekšējā audita lietā Nr.5-7.3-2/2014.

Ogres novada pašvaldības
Iekšējais auditors

J.Vēveris